

Balerdi-Mallozar

Balerdi gailur harritsu izugarri bat da, isurialdeen zein Gipuzkoaren eta Nafarroaren arteko banalerroa markatzen duena.

MALLOETAKO gailurrik mendebaldekoena da. Aralarko Malloak izena eman ohi zaie Nafarroan Araizko ibarra inguratzen duten larreei; egun, Alborta menditik Balerdira bitarteko zirku osoari deitzen zaio horrela.

Azkarate Aralarko mendikatearen ipar-ekialdean eta Malloen iparraldean dago, Balerdi izeneko harritzko puska izugarriaren azpian.

0,0 (410 m.) Azkarate • Frontoia, iturria. Frontoitik hurbil, herriko iturriaren ondoan, hainbat leku daude autoa aparkatzeko. Herritik ateratzeko mendebaldeko norabidean hasiko gara oinez.

Ibilbide handiko bide balizatua hartuko dugu (GR-20), eta horretako zoru onean ibiliz Urdileko mendixkara iritsiko gara; hor bukatzen da pista. Belardi batetik segiko dugu, alanbrezko itxiturako hesoletan (eskuin.) dau den marka *gorri-zuriei* kasu eginez, eta portalanga batera iritsiko gara.

26' (710 m.) Urdileko mendixka, portalanga • GR-ren seinaleak jarraituko ditugu ipar-mendebalderantz. Bideak alanbrezko bi itxituraren artean egiten du aurrera. Burdinazko portalanga batera iritsiko gara; kolore horia du. Portalanga zeharkatu eta xenda eder batetik jarraituko dugu.

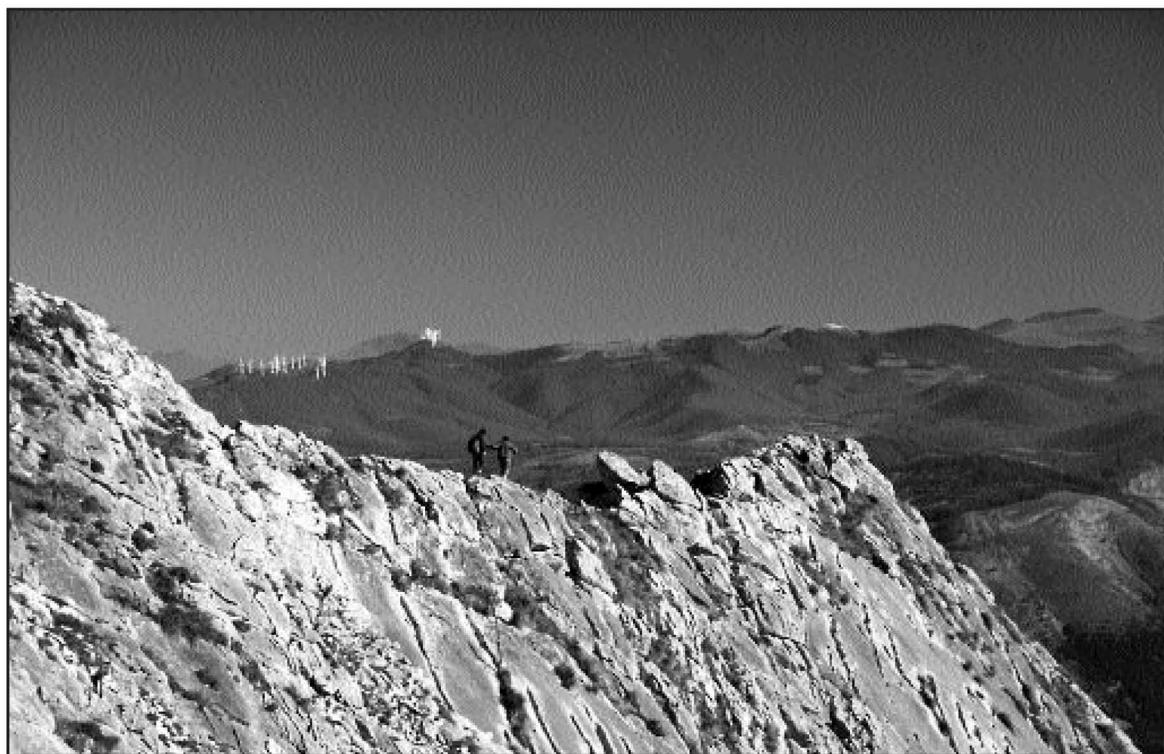
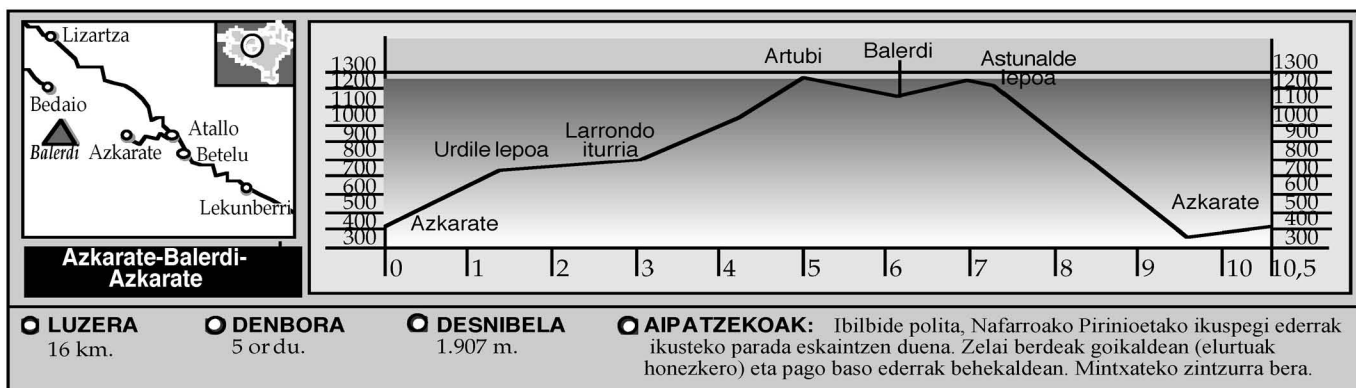
Behe-sasiekiko inguru batean gaude. Bidearen ondoan (ezk.) (38'), iturri-iturburu txiki bat dago. Aurrera jarraituko dugu zuhaitzi batera iritsi arte. Beste portalanga bat zeharkatuko dugu; oraingo hau egurrezkoa. Handik metro gutxitara beste bide batera iritsiko gara, eta hortik aurrera jarraituko dugu. Hezetasun handia dela eta, lokatz asko izaten da.

Handik gutxira, bidezorua hobe izango da. Iturri txiki baten ondotik igaroko gara; hodiduna da, eta «kristalezko edalontzia» du (46').

52' (725 m.) Larrondo, iturria • Iturriaren pare-parean utziko ditugu alde batera GR-20ko markak, eta ezkerretatik hegoaldeko norabidean pinudi bat zeharkatzen duen bide batetik segiko dugu. Iturritik 12' ingurura, ezkerreko bidetik jarraituko dugu hego-ekialdeko norabidean, eta muiño txiki batera iritsiko gara, non aspaldiko txabola batzuen aztarnak gelditzen diren (esk.). Metro batzuk aurrerago, eta Zabalegiko mendixkara iritsi baino lehen, iturri-iturburu txiki baten ondotik igaroko gara.

1,17' (1.070 m.) Zabalegiko mendixka • Hondatutako txabola batzuen ondoan gaude. Bidea ez da oso argia, baina hortik segiko dugu, eta gailurrez gailur gero eta gorago igoko gara.

Alanbrezko itxitura bat igaroko dugu (1 or. 33') (Gipuzkoa-Nafarroa mu-

MIKEL NAZABAL

Artubi eta Balerdi bitarteko ertza nahiko zorrotza da eta eguraldiaren edo haizearen arabera kontuz ibili beharreko tokia da.

ga) pasagune ireki batetik, eta alanbrearen ondoan eskuinetik igotzen segiko dugu; zenbakitutako mugarri batzuk ikusten hasiko gara (MP 222).

1,39' (1.265 m.) Artubi • Goia jo dugu, baina bidea jarraituko dugu, kasu honetan ekialdeko norabidean jaisten, gure helmugara iristeko.

Alanbrezko itxitura pasagune batetik zeharkatuko dugu (ohola). Jaisten jarraituko dugu norabide berean.

Balerdira iritsi baino lehen, pasagune zail samar bat dago. Egoera meteorologikoa aztertu ondoren aurrera segi edo atzera egin erabakiko dugu.

2 or. (1.195 m.) Balerdi-Mallozar • Paisajea izugarri ederra da. Gure atzean, hegoaldean, Irumugarrieta dugu. Iparraldean, gailur ondulatu ugari han-hemen; besteak beste, hauek nabarmentzen dira: Udalaiz mendebaldea, Hernio ipar-mendebaldea, Urepel ipar-ekialdea, Larun iparraldea. Begiak ekialdera zuzenduz, Kornietako haize-errotak ikus ditzakegu, eta, ondoren, Nafarroako Pirinioetako gailur eder eta elurraz zuritu berriak.

Lehengo bide beretik itzuliko gara. Alanbrezko itxiturara heltzean, alde-

rik alde igaro gabe, hegoaldeko norabidean segiko dugu (ezk.) alanbrearen ondotik.

2,21' (1.225 m.) Astunaldeko mendixka • Araizko ibarrera jaisten den bidetik jarraituko dugu. Bide estua da, eta belarra irristakorra. Eroritako zuhaitza (2 or. 37'); ubidearen ondotik doan bidexkatik jarraituko dugu (esk.). Hamar bat metrora, ezkerreko bidea hartuko dugu.

Ubidea igaroko dugu, hala nola altzairuzko kable lodi bat (belarra jaitzeko). Alanbrezko itxitura bat pasatuko dugu egurrezko portalangatik; hor hasten da zuhaitzia.

Zuhaitzia berriz ere desagertuko da, eta alanbrezko itxitura bat igaroko dugu eskailera itxurako pasadizo batetik. Hor gurdibide bat hasten da, eta handik gutxira zelaigune txiki batera iritsiko gara (2 or. 51').

Bidea alanbrezko itxitura baten ondoan dago, eta hortik jaisten segiko dugu; lehenbizi, berriz ere burdinazko portalanga bat igaroko dugu, eta, ondoren, hartxintzarrezko pista batera iritsiko gara; pista horretatik Uztegiko baserrietako batera heltzen da.

3,11' (385 m.)- Baserria, GR-20-21 • Ezkerretik jarraituko dugu bidea, GRko marka *gorri-zuriei* kasu eginez. Handik metro gutxitara zementuzko errepidetik aterako gara, eta berriz ere aurreko pistan hasiko gara ibiltzen, baina denbora gutxi izango gara hor. Izan ere, lurrean dagoen burdinsare baten parean, (marka *gorri-zuriak*), bide polit bat hasten da bi itxituraren artean.

Bidea gero eta estuagoa izango da sasiengatik, eta, horregatik, atera egingo gara, gelditzen diren metro apurak belardi batetik egiteko.

Leku horretan ikus daiteke zein utzita dauden bide batzuk sasien gutxieneko garbiketa ez egiteagatik; era berean, abelbideen edo ibilbide luze, txiki zein lokaleko bideen ixte desegoki eta indiskriminatua ere ikus daiteke hor; izan ere, denon ondarea dira, eta inor ez da haien jabe.

3,30' (410 m.)- Azkarate • Herrian, laster iritsiko gara iturrira eta aparkalekura, eta bukatutzat eman go dugu ibilaldi eder hau.

..... **Mikel Nazabal**